

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

קידושין מח

עניין: על מנת שאני עני ונמצא עשיר

תלמוד ירושלמי קידושין פ"ב ה"ב
 מרחתה דכהונתא. ניהא עשיר ונמצא עני
 עני ונמצא עשיר. יכולה היא מימר לא
 הוינא] בעיית די רוחיה רבא עלי. ניהא בן

חיד"א דברים אחדים דרוש ל"א

ואמרו בסוטה דף מ"ז, משרבו היהירים התחילו
 בנות ישראל להנשא ליהירים, שאין דורנו רואים
 אלא לפנים, איני, והאמר רב מרי, האי מאן
 דמייהר אפילו אינשי ביתיה לא מתקבל.
 שנאמר, ואף כי היין בוגד, גבר יהיר ולא ינוה,
 אפי' בנוה שלו אין מתקיים. מעיקרא קפצי
 עליהו ולבסוף מתזלי עליהו. ולכאורה צריך
 טעם, דהני נשי אשר חמדו הני יהירי בלבושי
 מכלול והולכים בקומה זקופה איך אח"ך נמאסים
 בעיניהם. וגם דיש כמה תשובות, נראה טעם
 הדבר, במשז"ל, דאיש ואשה שזכו י"ה ביניהם,
 וכתב רבינו האר"י זצ"ל, שהגאה פוגם בשם י"ה
 גימטריא גאו"ה, ע"ש בשער רוח הקדש. ומאחר
 דהאי מאן דיהיר פוגם בשם י"ה א"כ ודאי אינו
 שורה ביניהם שם י"ה בין איש ואשה, ונשארו
 אש ואש ונמאסים בעיניהן:

פרישה אבן העזר לח, לא

לו ומתכוין לקלקלה עכ"ל ועד"ר: (לא) על מנת שאני עשיר ונמצא
 עני או עני ונמצא עשיר. ויחא לה נעני יותר דכפוף תחתיה וכן נשנה
 יחסין לא יחא לה נשנה שהיא מתגאה עליה:

מהר"ל נתיבות עולם נתיב הענוה פ"ד

המדה המגונה הזאת היא מדת הגאווה בעל
המדה הזאת יוצא מן הסדר, וכמ"ש בפ'
עגלה ערופה (סוטה מ"ז, ב') אמר רב מרי האי
מאן דיהיר אף על אנשי ביתו לא מתקבל שנאמר
גבר יהיר ולא ינוה אפילו בנוה שלו לא מתקיים.
זה מפני שבעל המדה הזאת בגאותו אינו משותף
לאחר והוא נבדל מאחר ולכך אף על אנשי ביתו
לא מתקבל:

סוטה מז:

מושכי הרוק רבו היהירים ונתמעטו התלמידים והתורה חוזרת על לומדיה משרבו היהירים התחילו בנות
 ישראל להנשא ליהירים שאין דורינו רואה אלא לפנים איני והאמר מר האי מאן דמיהר אפילו אינשי
 ביתיה לא מיקבל שנאמר גבר יהיר ולא ינוה לא ינוה אפי' בנוה שלו מעיקרא קפצה עליה לסוף מיתזיל עליהו

זוהר ח"א דף קכא ע"ב

חרחוי דקב"ה יהיב עותרא לבר חיניט למה
 למיזן עניין ולמעבד פקודוי • לא עבד האי
 וחתגאי (ואי חתגייא זיה) צהוא עותרא זיה
 ילקי דכתיב (קבלת ה) עושר שמור לצעלוי
 לרעתו • יהיב ליה צנין למה למילף להו

קהלת ה, יב

לְעֵשִׂיר אֵינְנוּ מְנִיחַ לוֹ לְיִשְׁוֹן: (ב) יֵשׁ
 רָעָה חוֹלָה רְאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ עֹשֶׂר
 שָׁמֹר לְבַעְלָיו לְרַעְתּוֹ: (א) וְאָבֵד